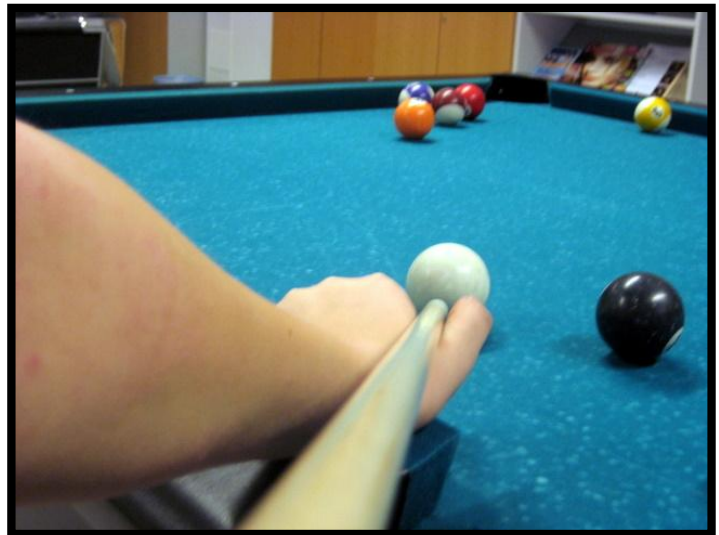

Vesilahden kunnan nuorisostrategia 2010–2015

Vesilahden kunta

Liikunta- ja nuorisolautakunta

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ.....	3
JOHDANTO.....	4
<u>NUORISOSTRATEGIAN VALMISTELU JA TOTEUTUS</u>	<u>4</u>
<u>NUORISOLAKI VELVOITTA</u>	<u>4</u>
<u>MUUTOSTRENDIT</u>	<u>4</u>
LÄHTÖTILANNE	5
<u>VÄESTÖRAKENNE</u>	<u>5</u>
<u>KUNNAN NUORISOTOIMINTA</u>	<u>5</u>
<u>MUU KUNNASSA JÄRJESTETTÄVÄ NUORISOTOIMINTA</u>	<u>6</u>
<u>NUORISOTILAT JA HARRASTUSPAIKAT</u>	<u>7</u>
<u>NELIKENTTÄANALYYSI (SWOT)</u>	<u>8</u>
<u>NUORISOSTRATEGIAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET</u>	<u>9</u>
<u>YLEISTÄ</u>	<u>9</u>
<u>NUORISOTOIMINTA</u>	<u>9</u>
<u>YHTEISTOIMINTA VAPAAEHTOISTOIMIJOIDEN KANSSA</u>	<u>10</u>

TIIVISTELMÄ

Vesilahden kunnan nuorisostrategia korostaa nuorisotyön merkitystä lasten ja nuorten tasapainoisessa kehittämisessä ja sosiaalisessa vahvistamisessa. Strategia kohdistuu niin kunnan omaan nuorisotyöhön kuin yhdistysten ja vapaaehtoisjärjestöjen järjestämään nuorisotoimintaan. Strategiassa tavoitellaan mahdollisimman vilkasta nuorisotyötä eri puolilla kuntaa, kunkin alueen erityispiirteet huomioiden.

Tavoitteisiin pääseminen edellyttää nuorten omaehtoisen toiminnan tukemista, vanhempien aktivoimista nuorisotyöhön, nuorison parissa toimivien aikuisten kannustamista sekä uusia toimijoiden välisiä yhteistoiminnan muotoja, esim. mahdollista yritys yhteistyötä. Strategia painottaa myös riittävää resursointia nuorisotyöhön sekä nuorison huomioimista kaikessa kunnan päätöksenteossa ja nuorten omaa osallistumista kunnan kehittämiseen ja päätöksentekoon. Toimiva nuorisotyö on tärkeä osa kunnan kokonaisuhyvinvointia ja yksi kunnan vetovoimatekijä.

JOHDANTO

NUORISOSTRATEGIAN VALMISTELU JA TOTEUTUS

Vesilahden kunnanhallitus antoi syksyllä 2009 liikunta- ja nuorisolautakunnalle toimeksiannon valmistella Vesilahden liikunta- ja nuorisostrategiat vuosille 2010 - 2015. Tämän nuorisostrategian valmistelussa on pyritty huomioimaan talousarviosuunnitelmaan kirjatut kunnan yleiset strategiset linjaukset. Paikalliset seurat ja yhdistykset kutsuttiin kuulemistilaisuuteen 16 marraskuuta 2009, keromaan omia näkemyksiään nuorisotoimen painopisteistä ja kehittämisestä. Lisäksi strategialuonnoksesta pyydettiin lausunnot kunnan hallintokunnilta sekä seuroilta ja yhdistyksiltä.

Strategiassa päätettyjä toimenpiteitä toteutetaan vuosittain liikunta- ja nuorisolautakunnan vuosisuunnitelman kautta. Tarvittaessa laaditaan erillinen toimenpidesuunnitelma.

NUORISOLAKI VELVOITTA

Nuorisolain (72/2006) tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisolain mukaan nuorisotyöllä tarkoitetaan nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä, nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta. Nuori määritellään nuorisolaissa alle 29-vuotiaaksi. Edelleen nuorisolaissa todetaan, että nuorisotyötä toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa.

Lain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä. Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

MUUTOSTRENDIT

Nuorilla on entistä enemmän vapaa-aikaa. Monet harrastukset vaativat rahaa ja suorituspaikat saattavat olla kaukana kunnasta tai kunnan keskuksissa, kulkuyhteyksien rajallisuus tai niiden puuttuminen vaikuttavat nuorten liikkumiseen. Syrjäytymisen ehkäiseminen on maaseutukunnassa suuri haaste.

LÄHTÖTILANNE

VÄESTÖRAKENNE

Nuorisostrategian kirjoittamisen aikaan Vesilahdessa oli n. 4351 asukasta.

Väestön ikärakenne 10.9.2010

0–12 -vuotiaat	906
13–18 -vuotiaat	353
19–29- vuotiaat	317
30–63 -vuotiaat	2056
yli 63 -vuotiaat	<u>719</u>
	4372

Väestön sijoittuminen kunnan alueella

Postinumero	Henkilömäärä
37470 (Kirkonkylä)	1877
37370 (Narva)	1021
37420 (Koskenkylä, Onkemäki)	813
37380 (Krääkkiö)	198
37500	191
37350 (Rämsöö)	171

Vesilahti on voimakkaasti muuttovoittoinen kunta, jolle ovat ominaisia vahvat kylät. Asutus on painottunut kolmelle alueelle: Kirkonkylään, Narvaan ja Koskenkylään, joissa myös muuttovoitto on suurinta. Asukasmäärän kasvu tietyille alueille toisaalta lisää ongelmia, toisaalta tarjoaa mahdollisuuksia.

Kunnan laajuus (354 km²) ja useat kyläkeskukset tuovat oman haasteensa nuorisotoiminnan järjestämiselle. Koska resurssit ovat pienen kunnan mukaiset, on suuri haaste toteuttaa nuorisotyötä tasapuolisesti koko kunnan alueella. Pienessä, mutta laajassa kunnassa yhteistyö vapaaehtoisjärjestöjen kanssa voi joskus olla jopa toiminnan onnistumisen edellytys.

KUNNAN NUORISOTOIMINTA

Vesilahden kunnan nuorisotyö toimii sivistystoimen alaisuudessa, koulu- sekä sosiaali- ja terveystoimen rinnalla. Kunnassa on tällä hetkellä liikunta- ja nuorisosihteerit sekä kaksi nuorisotyöntekijää. Kunnan nuorisotyö ja sen nuorisotyöntekijät toimivat kunnassa kokoavana tahona, jonka tehtävä on organisoida ja kehittää nuorisotyötä Vesilahden kunnan alueella. Nuorisotoimi organisoit yhteistyötä kunnan muiden hallintokuntien kanssa siltä osin kun toiminnot liittyvät suoraan tai välillisesti nuorisotoimen alaan.

Kunta järjestää ohjattua toimintaa nuorille kunnan nuorisotiloissa. Nuorisotila Nurkka avattiin Kirkonkylän koulukeskuksessa elokuussa 2009, se on koennut nuoria tiloihinsa odotettua enemmän.

Selkeästi jo toiminnan alussa on ollut nähtävissä, että uudenaikaisille nuorisotiloille on tarvetta. Nuorisotilassa on toimintaa sekä ala- että yläkouluikäisille.

Kunnan toinen nuorisotila on Narvassa, käsityökeskuksen yhteydessä. Sen käyttöaste on ollut alhainen ja toimintaan haetaankin uusia muotoja. Tila halutaan ainakin toistaiseksi pitää kunnan nuorisotyön käytössä tulevaisuuden tarpeita silmälläpitäen. Narvassa nuorisotyötä on tehty hyvässä yhteishengessä nuorisoseuran kanssa, lisäksi tila on ollut myös käsityökeskuksen käytössä.

Lisäksi nuorisotoimen työhön kuuluvat erilaisten leirien, retkien, teemailtojen ja tapahtumien järjestäminen ja yhteistyö muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Nuorisotoimi järjestää katupartiointia yhdessä seurakunnan kanssa.

Nuorisotoimi voi sekä toimia itse että aktivoida ja koordinoita muita toimijoita ja näin huolehtia, että nuorison etu toteutuu. Sosiaalinen kasvatus, tapakasvatus, harrastetoimintaan ohjaaminen, kulttuurikasvatus, mielenterveystyö, syrjäytymisen ehkäiseminen, sosiaalinen vahvistaminen, monikulttuurinen toiminta, kansainvälisyys jne. kuuluvat nuorisotoimen vaatimaan toimenkuvaan, kulloinkin käytettävissä olevien resurssien mukaan.

Koulutoimen rooli on myös toimia sosiaalisena kasvattajana ja opastaen nuoret käytännön vastuullisuuteen. Kirjaston merkitystä ei sovi unohtaa monen nuoren elämässä ja kasvussa. Vesilahdessa on useita nuoria, jotka käyvät lähes päivittäin kirjastossa lukemassa, netissä, tapaamassa kavereita, tekemässä läksyjä tai ihan muuten vaan. Useasti he juttelevat kirjastohenkilökunnan kanssa asioitaan (iljoaan ja surujaan), kirjasto koetaan turvallisenä paikkana. Kirjasto on kohtauspaikka, jonne voi tulla anonyymina, siksi sen merkitys syrjäytymiselle on hyvinkin tärkeä. Kirjaston palveluperiaate on, että asiakkaat ovat kaikki samanarvoisia ja heitä kaikkia on palveltava hyvin.

Nuorisotyö on pitkäjänteistä työtä, jonka tuloksia on käytännössä hankala mitata tässä hetkessä. Onnistunut nuorisotyö näkyy iloisena ja innostuneena nuorisona ja vähentyneinä nuorten ongelmina. Lopulliset nuorisotyön hedelmät näkyvät usein vasta pitkän ajan kuluessa.

MUU KUNNASSA JÄRJESTETTÄVÄ NUORISOTOIMINTA

- Yhteistyö seurakunnan nuorisotyön kanssa on jatkuvaa. Tarkoitus on tulevaisuudessa syventää yhteistyötä ja saada voimavarat yhdistämällä entistä enemmän aikaan.
- Kirkonkylässä toimii nuorisoseura ja Teatteri Kurki. Nuorisoseurantalo tarjoaa hyvät mahdollisuudet nuorison teatteriharrastuksen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.
- Tähti nuorisoseura järjestää kerhotoimintaa Narvassa. Narvan soittokunta tekee työtään musiikista kiinnostuneiden nuorten parissa.
- Koskenkylässä, Ylämäen nuorisoseuran alla, nuorisotoimintaa pyörittää aktiivinen vapaaehtoisten ryhmä. Ylämäen nuorisoseuran aktiivisuuden tuloksena on kuntaan saatu hankenuorisotyöntekijä. Tämä pioneerihanke tuo toivottavasti uusia tuulia nuorisotyöhön. Hankkeelle toivotaan jatkoa myös tulevaisuudessa.

- Kunnassa on lisäksi muita nuorisotoimintaa järjestäviä yhdistyksiä, kuten partiolippukunta Vesilahden valkohännät, Suomen punainen risti, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Kirkonkylän ja Länsi-Vesilahden vapaapalokunnat, Vesilahden-Tottijärven 4H-yhdistys, metsästysseurat ja urheiluseurat (ks. liikuntastrategia)
- Kylät ja kylätoimikunnat toimivat hyvin itsenäisesti ja ovat kukin profiloituneet omille alueilleen ja jokainen tunnetaan omista vahvuuksistaan.

Edellä mainitut yhteistyötahot tarjoavat vahvan tuen kunnan nuorisotyölle.

NUORISOTILAT JA HARRASTUSPAIKAT

- Nuorisotila Nurkka kirkonkylällä
- Narvan nuorisotila
- Muut kunnan tilat
- Kirkonkylän nuorisoseuran talo
- Narvan seurojentalo
- Koskenkylän Harjula
- Rämsoön seurantalo
- Krääkkiön PVY:n talo
- Käsityökeskus
- Seurakunnan tilat

NELIKENTTÄANALYYSI (SWOT)

Vesilahden kunnan nuorisotointa tarkasteltiin nuorisostrategiaa laadittaessa nelikenttäanalyysin eli ns. SWOT-analyysin avulla.

<p style="text-align: center;">Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none">- Pieni kunta ja organisaatio on helposti olosuhteisiin mukautuva- Osaava ja tehokas henkilökunta- Terve huoli nuorison tilasta- Yhteistyö seurakunnan kanssa- Aktiiviset kyläkerhot ja -yhdistykset- Hankenuorisotyöntekijä- Nuorisostrategian laatiminen- Nuorisotila Nurkka	<p style="text-align: center;">Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none">- Pienen kunnan resurssit- Kunnan nuorisotyöntekijät tekevät muutakin kuin nuorisotoimeen kuuluvaa työtä- Vanhempien ja vapaaehtoisten aktivoiminen nuorisotyöhön- Informaatiokanava nuorisolle puuttuu (esimerkiksi nettisivut jne.)- Nuorisovaltuuston puuttuminen- Nuorten edustuksen puuttuminen lautakunnan kokouksista- Välimatkat kylien välillä- Poikkihallinnollinen yhteistyö ja tiedonkulku voisi olla parempaa
<p style="text-align: center;">Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none">- Kunnan sisäinen yhteistyö- Seutukunnallinen yhteistyö- Yritykset ja niiden tuki- Luonto- Nuorisoseurat ja kyläyhdistykset- Nuoriso mukaan päätöksentekoon- Nuorisovaltuusto- Nuorten edustaja(t) lautakuntaan- Nuorisotila nurkka	<p style="text-align: center;">Uhat</p> <ul style="list-style-type: none">- Taloudellinen taantuma- Voimakas muuttoliike kuntaan- Kasvun vuoksi yhteisöllisyyden katoaminen- Kuntaan muuttaneiden juurettomuuden tunne- Vanhempien väsymys ja välinpitämättömyys- Pätevien työntekijöiden saaminen- Asenteet nuorisotoimintaa kohtaan

NUORISOSTRATEGIAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

YLEISTÄ

Nuorisostrategian tavoitteena on edelleen laajentaa ja aktivoida nuorisotyötä koko Vesilahden kunnan alueella. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää yhteistyön tiivistämistä seurojen ja yhdistysten kanssa ja yhteistyön toimintasisältöjen laajentamista. Kansalaistoiminnan tukeminen on tärkeää, sillä kansalaistoiminta on merkittävä osa kunnassa tapahtuvaa nuorisotyötä.

Tavoitteisiin pyrittäessä huomioidaan että a) nuorisotyö on kiinteä ja tärkeä osa kansalaisyhteiskunnassamme b) nuorisotyö on mukana kaikessa kunnan päätöksenteossa c) nuorisotyö on tärkeä osa kunnan hyvinvointistrategiaa ja d) toimiva nuorisotyö on yksi Vesilahden vahvuuksista ja osa Vesilahden vetovoimaa.

NUORISOTOIMINTA

Tavoitteet

1. Nuorisotoimen painoarvon lisääminen kunnassa
2. Nuorisotyön laajentaminen ja toiminnan vilkastaminen kunnassa
3. Nuorisokulttuurin edistäminen
4. Nuorten harrasteiden tukeminen
5. Erityisnuorten harrastetoiminnan tukeminen
6. Informaatiokanavien järjestäminen nuorille
7. Nuorten saaminen mukaan poliittiseen päätöksentekoon
8. Syrjäytymisen ehkäiseminen

Toimenpiteet

1. Riittävien, laadukkaan toiminnan mahdollistavien, määrärahojen kohdistaminen nuorisotoimeen
2. Nuoriso-ohjaajien työtuntien kohdentaminen siten, että ne ovat kokonaan liikunta- ja nuorisotoimen käytössä
3. Liikuntavälinekirjaston rinnalle harrastevälinekirjasto
4. Yhteistyön tiivistäminen muiden hallintokuntien kanssa
5. Erityisnuorten ohjaajataitojen hankkiminen, mahdollinen kuntayhteistyö
6. Opiskelijoita harjoittelijoiksi nuorisotyöhön
7. Nuorille omat nettisivut
8. Nuorisoparlamentin perustaminen - nuorisojäseniä lautakuntiin
9. Syrjäytymisuhan alaisia nuoria aktivoidaan mukaan seura-, yhdistys- tms. toimintaan

YHTEISTOIMINTA VAPAAEHTOISTOIMIJOIDEN KANSSA

Tavoitteet

1. Yhteistyön lisääminen järjestöjen, yhdistysten, seurojen ja muiden kansalaistoimijoiden kanssa
2. Uusien yhteistoiminnan muotojen, tapojen ja tavoitteiden etsiminen
3. Yhteistoiminnan edistäminen erityisesti kylissä ja haja-asutusalueilla
4. Nuorisotoiminnan vetäjien koulutus ja tukeminen
5. Vanhempien aktivoiminen nuorisotyöhön
6. Aktiivisten, nuorison parissa toimivien, aikuisten kannustaminen

Toimenpiteet

1. Haetaan yhdessä (seminaari, aivoriihi) uusia toimintatapoja, joilla tiivistää yhteistyötä seurakunnan ja yhdistysten sekä muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
2. Haetaan uusia yhteistyömuotoja kyläyhdistysten ja muiden aktiivisten "kylätoimijoiden kanssa
3. Kartoitetaan uusia harrastetoiminnan mahdollisuuksia (esim. bänditoiminta, nuorisoteatteri, mopokerhot, lennökkikerhot jne.)
4. Kartoitetaan löytyykö seudulta yrityksiä, jotka voisivat olla mukana nuorisotyössä ja pohditaan mahdollisia uusia yhteistyömuotoja (yritys voisi esimerkiksi ostaa nuorisolle musiikkitapahtuman, sponsoroida retken, olla "kummina" tietyille nuorisoryhmälle tai tukea erityisryhmien harrastetoimintaa)
5. Aktiivisten vapaaehtoisten ja vanhempien huomioiminen ja palkitseminen
6. Nuoret aikuisten ja entisten "nuorisoaktiivien" houkutteleminen mukaan nuorisotyöhön
7. Tukinuorten koulutus

